

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: BA-7Sa/9/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1019200164
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Kurucová
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2025:1019200164.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Bratislave v konaní pred sudkyňou JUDr. Viktóriou Kurucovou, v právnej veci žalobcu: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XX, E., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, so sídlom ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o správnej žalobe v sociálnych veciach, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X zo dňa XX.XX.XXXX takto

rozhodol:

I. Správny súd v Bratislave z r u š u j e rozhodnutie generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X zo dňa XX.XX.XXXX a vec v r a c i a žalovanej na ďalšie konanie.

II. Správny súd v Bratislave p r i z n á v a žalobcovi voči žalovanej právo na úplnú náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

I. Administratívne konanie

1. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa XX.XX.XXXX Sociálna poisťovňa – ústredie (ďalej len „správny orgán prvého stupňa“) vychádzajúc z ustanovenia § 236 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení účinnom v rozhodnom čase (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) uložila žalobcovi povinnosť vrátiť neprávom vyplatený predčasný starobný dôchodok za dobu od 18.06.2011 do 31.01.2013 v celkovej sume 8 934,64 EUR do 30 dní od doručenia rozhodnutia (ďalej ako „zmenové rozhodnutie“). Rozhodnutie odôvodnila tým, že zamestnancom na účely dôchodkového poistenia je od 01.01.2011 aj fyzická osoba vykonávajúca činnosť poslanca obecného zastupiteľstva, poslanca mestského zastupiteľstva alebo poslanca miestneho zastupiteľstva mestskej časti v Bratislave alebo v Košiciach. Orgánmi mestského zastupiteľstva sú komisie a výbory zriadené mestským zastupiteľstvom podľa § 11 ods. 4 písm. n) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení účinnom v rozhodnom čase (ďalej len „zákon č. 369/1990 Zb.“). Správny orgán prvého stupňa ďalej poukázal na to, čo je považované za príjem zo závislej činnosti podľa § 5 ods. 1 písm. d) zákona č. 595/2003 o daní z príjmov v znení účinnom v rozhodnom čase (ďalej len „zákon č. 595/2003 Z. z.“). Žalobca bol uznesením č. 71/2011 miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava - Karlova Ves zo dňa 10.05.2011 delegovaný za člena finančnej a podnikateľskej komisie z radov občanov – neposlancov. Poslanec nemá právne postavenie zamestnanca podľa § 4 ods. 1 a 2 zákon o sociálnom poistení len vtedy, ak v zásadách odmeňovania poslancov je uvedené, že odmena nepatrí poslancovi, ktorý vyhlásil, že svoj mandát bude vykonávať bez odmeny. Správny orgán dospel k záveru, že delegovaním žalobcu za člena finančnej a podnikateľskej komisie (ďalej len „Komisia“) vzniklo žalobcovi na základe pravidiel odmeňovania poslancov, volených a menovaných funkcionárov samosprávy Mestskej časti Bratislava – Karlova Ves a ďalších občanov pracujúcich pre samosprávu (ďalej len „Pravidlá odmeňovania“) právo na nepravidelný príjem. Od 01.01.2011 vznikla nová skupina povinne dôchodkovo poistených osôb, a to osôb s nepravidelným príjmom, ktorí sa museli rozhodnúť medzi príjmom a poberaním predčasného starobného dôchodku. Žalobcovi podľa názoru správneho orgánu prvého stupňa muselo byť zrejmé,

že bude dostávať odmenu za výkon funkcie člena Komisie – neposlanca, pričom je zrejmé, že Komisia zasadala v priebehu decembra 2011 až júna 2012 štyrikrát a žalobca podpisom potvrdil účasť na jej zasadnutí. Nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku zaniká od najbližšieho výplatného termínu po vzniku povinného dôchodkového poistenia, ak poberateľ dôchodku po 31.12.2010 začne vykonávať zárobkovú činnosť zakladajúcu povinné dôchodkové poistenie zamestnanca. Žalobcovi preto nepatrí predčasný starobný dôchodok za obdobie od 18.06.2011 do 31.01.2013 a vyplatenú sumu za uvedené obdobie je povinný vrátiť.

2. Žalobca v odvolaní proti zmenovému rozhodnutiu uviedol, že nezákonnosť postupu správneho orgánu prvého stupňa spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pretože v rozhodnom období nevykonával žiadnu zárobkovú činnosť, neuzavrel žiadny právny vzťah zakladajúci právo na príjem zo závislej činnosti a nebol nikým o prihlásení na starobné dôchodkové sporenie ako zamestnanec informovaný. Tvrdil, že nemal vedomosť o svojej nominácii na členstvo v Komisii a nedal súhlas s delegovaním do Komisie a bez splnenia týchto podmienok sa nemohol stať platne členom Komisie. Ak by sa aj stal členom Komisie, nebol v postavení starostu ani poslanca, ktorí sú orgánmi obce podľa čl. 69 Ústavy SR. Zákon č. 595/2003 Z. z. nie je možné vykladať tak, že odmeny za výkon funkcie v štátnych orgánoch, v orgánoch územnej samosprávy a orgánoch iných právnických osôb alebo spoločenstiev je príjmom zo závislej činnosti aj pre členov Komisie. Napriek vypusteniu dôvodu „nesplnenia ohlasovacej povinnosti“ v novom rozhodnutí správneho orgánu prvého stupňa, žalobca nesúhlasí s tvrdením správneho orgánu prvého stupňa, že musel vedieť alebo predpokladať, že mu vzniklo povinné dôchodkové poistenie na základe zamestnaneckého pomeru. Žalovaná nepredložila dôkazy, že žalobca vedel alebo mohol vedieť o prihlásení na dôchodkové poistenie a teda, že sa mu dôchodok vypláca neprávom. Žalovaná procesne pochybila pre chybu vo svojom informačnom systéme (žalobca nedostal notifikáciu o jeho prihlásení na dôchodkové poistenie), ktorej dôsledky by nemal znášať žalobca. Žalobca poukázal na to, že nevykonával žiadnu zárobkovú činnosť ani neuzavrel žiaden právny vzťah zakladajúci právo na príjem zo závislej činnosti, ani nebol v postavení zamestnanca informovaný o prihlásení na dôchodkové poistenie. Namietal tiež posúdenie Pravidiel odmeňovania na úrovni zákona, ktorý by mal poznať každý. Správnym orgánom uvádzaný dôkaz – osobný dotazník nikdy nemal slúžiť ako formulár pri uzatváraní pracovného pomeru a boli v ňom uvedené neaktuálne údaje. Namietal tiež spracovanie jeho osobných údajov na tento účel bez jeho súhlasu.

3. Keďže správny orgán prvého stupňa nevyhovел odvolaniu žalobcu v celom rozsahu, postúpil ho na rozhodnutie žalovanej.

4. Generálny riaditeľ žalovanej rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa XX.XX.XXXX odvolanie žalobcu proti zmenovému rozhodnutiu v celom rozsahu zamietol a potvrdil prvostupňové rozhodnutie (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“). Žalovaná považovala na základe obsahu administratívneho spisu za preukázané, že žalobca bol členom Komisie ako neposlanec, bol od 15.06.2011 do 31.01.2013 prihlásený do Sociálnej poisťovne ako zamestnanec s nepravidelným príjmom a bol dôchodkovo poistený. Žalovaná poukázala v súvislosti s posúdením postavenia žalobcu na účel posúdenia postavenia žalobcu na ustanovenia § 236 ods. 1 písm. b), § 293bt, § 4 a § 67 ods. 5 zákona o sociálnom poistení, na § 11 ods. 4 písm. n) zákona č. 369/1990 Zb. a na § 5 ods. 1 písm. d) zákona č. 595/2003 Z. z. Žalobca si podľa názoru žalovanej musel byť vedomý, že mu vzniklo právo na nepravidelný príjem, a tým sa stal zamestnancom na účely dôchodkového poistenia.

II. Správna žaloba

5. Správnu žalobou zo dňa 04.02.2019, doručenou Krajskému súdu v Bratislave dňa 04.02.2019, sa žalobca domáhal, aby súd zrušil napadnuté rozhodnutie a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie. V žalobnom návrhu síce žalobca žiada zrušiť prvostupňové zmenové rozhodnutie, ale z obsahu žaloby je zrejmé, že namieťa aj druhostupňové rozhodnutie žalovanej.

6. Žalobca namietal najmä nasledujúce skutočnosti:

- žalobca bol bez svojho súhlasu a prítomnosti zvolený poslancami miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava – Karlova Ves do Komisie a prihlásený do Sociálnej poisťovne ako fyzická osoba vykonávajúca zárobkovú činnosť s nepravidelným príjmom na dôchodkové poistenie;

- správny orgán prvého stupňa vo veci už raz rozhodol rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa XX.XX.XXXX, ktorý je predmetom prieskumu v súdnom konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 10Sd/236/2013, ktoré nebolo k času podania tejto žaloby právoplatne skončené;

- napriek prebiehajúcej súdnej konania vydala žalovaná po viac ako piatich rokoch nové rozhodnutie, ktorým zmenila, ale iba formálne, predchádzajúce rozhodnutie, pričom z odôvodnenia vypustila dôvod nesplnenia ohlasovacej povinnosti zo strany žalobcu;

- žalobca nebol poslancom, Komisia nie je orgánom zriaďovaným obecným (miestnym) zastupiteľstvom podľa § 11 ods. 4 písm. n) zákona č. 369/1990 Zb. a členovia Komisie nemajú postavenie členov orgánov právnických osôb ako uvádza žalovaná;

- ak by bolo zámerom zákonodarcu, aby aj členovia poradných komisií bolo považovaní za zamestnancov s nepravidelným príjmom, bolo by to v zákone č. 595/2003 Z. z. explicitne uvedené, ako je to v prípade členov volebných komisií (§ 5 ods. 1 písm. j) zákona č. 595/2003 Z. z.);

- Sociálna poisťovňa kvôli chybe v informačnom systéme neoznámila žalobcovi prihlásenie na dôchodkové poistenie a nezastavila ihneď vyplácanie predčasného starobného dôchodku.

7. Žalobca namietal nesprávne právne posúdenie veci, ktoré spočíva v tom, že nikdy nebol zvolený za člena Komisie s jeho súhlasom a v čase zvolenia sa dlhodobo nachádzal u syna v zahraničí. Namietal tiež nedostatočné zistenie skutkového stavu, pretože žalovaná nepredložila žiaden dôkaz, že žalobca vedel o neoprávnenom vyplácaní predčasného starobného dôchodku a pre chybu v jej informačnom systéme ho neinformovala o prihlásení ako zamestnanca na povinné dôchodkové poistenie, hoci o tom mala vedomosť a mala zo zákona bezodkladne zastaviť výplatu jeho predčasného starobného dôchodku. Žalobca uviedol, že žalovaná sa nezaoberala jeho námietkami v správnom konaní a namietal tiež premičanie s poukazom na premičaciu dobu podľa predpisov občianskeho práva a vydanie napadnutého rozhodnutia po viac ako siedmich rokoch. Ak by žalobca bol skôr vedel o jeho nezákonnom prihlásení na dôchodkové poistenie, mohol konať a využiť svoje právo rozhodnúť sa medzi prijatím odmeny vo výške 75 EUR a vyplácaním predčasného starobného dôchodku, ktorý ho žalovaná zaviazala vrátiť. Žalovaná nepreukázala, že žalobca o prihlásení na dôchodkové poistenie vedel alebo mohol vedieť, a teda že nesplnil povinnosti voči žalovanej. V tomto smere sa oproti ostatným poistencom cíti diskriminovaný, pretože on jediný nedostal notifikáciu o jeho prihlásení na dôchodkové poistenie a len jemu nebolo vyplácanie predčasného starobného dôchodku pozastavené. Ak by žalovaná nepochybila, nedozvedel by sa o protizákonnom prihlásení na dôchodkové poistenie až na základe začatia exekučného konania v októbri 2013. Keďže žalobca vyplácanie dávky neprávom nezavinil ani neuviedol v tomto smere žalovanú do omylu, nie je v jeho prípade možné uplatniť § 236 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnom poistení.

8. Poukázal v tejto súvislosti na nález Ústavného súdu SR PL. ÚS 96/2011 zo dňa 28.11.2012 a na potvrdenie Miestneho úradu mestskej časti Bratislava – Karlova Ves, že žiadnu odmenu neprijal. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia je chybné uvedené obdobie, za ktorú má žalobca vrátiť neoprávnené vyplatenú sumu, keďže v predchádzajúcom rozhodnutí bolo uvedené obdobie od 18.06.2011 (v novom rozhodnutí je uvedené obdobie od 18.11.2011, ale bez zmeny sumy, ktorú je povinný vrátiť). Žalobca tvrdil, že informácie z webovej stránky mestskej časti nie sú dôkazom o jeho zvolení a v roku 2011 zverejňovanie na webových stránkach neexistovalo.

9. Žalobca namietal aj právnu silu Pravidiel odmeňovania, keďže tie podľa jeho názoru nie sú normou, ktorá je známa a záväzná pre všetkých a nevzťahuje sa na ňu zásada „neznalosť zákona neospravedlňuje“. Okrem toho išlo len o úpravu odmien poslancov, ktorým žalobca nebol.

10. Žalobca namietal ako dôkaz aj osobný dotazník, ktorý mal podľa žalovanej osvedčovať vedomosť žalobcu o tom, že je členom Komisie a vznikol mu nárok na odmenu v súvislosti s výkonom tejto činnosti, keďže tam uviedol aj číslo účtu, na ktorý mu mala byť odmena zasielaná. Žalobca tvrdil, že tento dotazník bol vyplnený za iným účelom a nespĺňa formálne náležitosti formulárov, ktoré slúžia ako podklady pre prihlásenie fyzickej osoby na dôchodkové poistenie. Tieto skutočnosti uvádzal už v odvolaní a žalovaná sa k nim nijakým spôsobom nevyjadřila. Vo veci tiež nebola rešpektovaná ochrana jeho osobných údajov

zo strany mestskej časti, ako ani princíp oprávnených očakávaní v súvislosti s právom na predčasný starobný dôchodok či princíp predvídateľnosti konania orgánov verejnej správy a princíp spravodlivosti.

III. Vyjadrenie žalovanej

11. Vo vyjadrení žalovanej k žalobe zo dňa 22.04.2020, žalovaná žiadala, aby súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Uviedla, že sa pridrižiava skutkových a právnych dôvodov uvedených v napadnutom rozhodnutí, ktoré je vecne totožné s prvostupňovým rozhodnutím a má za to, že napadnuté rozhodnutia sú zákonné a vecne správne.

12. Žalovaná uviedla, že rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, č. k. 10Sd/236/2013-131 zo dňa 28.01.2020 bolo zrušené rozhodnutie žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa XX.XX.XXXX vo veci uloženia povinnosti žalobcovi vrátiť neprávom vyplatený predčasný starobný dôchodok a vec jej bola vrátená na ďalšie konanie.

13. Dôvody, ktoré uvádza žalobca v žalobe, nepovažuje žalovaná za opodstatnené. Žalovaná obdobne ako v odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukázala na ustanovenia § 236 ods. 1 písm. b), § 293bt, § 4 a § 67 ods. 5 zákona o sociálnom poistení, na § 11 ods. 4 písm. n) zákona č. 369/1990 Zb. a na § 5 ods. 1 písm. d) zákona č. 595/2003 Z. V ostatnom vo vyjadrení k správnej žalobe zopakovala argumentáciu uvedenú v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

IV. Ďalšie vyjadrenia účastníkov konania

14. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovanej (replike) zo dňa 20.06.2020 uviedol, že žalovaná naďalej trvá na svojich argumentoch uvedených v žalobe, ku ktorým sa žalovaná vo vyjadrení žiadnym spôsobom nevyjadrila. V ostatnom uviedol rovnaké tvrdenia ako v správnej žalobe. Navyiac uviedol, že osobný dotazník nevyplnil v súvislosti so zvolením do Komisie, ale v súvislosti s vyplatením honoráru (zrejme za príspevok) do Karloveských novín.

15. Žalovaná sa napriek výzve k vyjadreniu žalobcu zo dňa 20.06.2020 nevyjadrila.

V. Konanie na správnom súde

16. Podľa ustanovenia § 493e SSP „Konania začaté a neskončené do 30. júna 2023 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. júna 2023; ustanovenie § 493f tým nie je dotknuté.“

17. Podľa ustanovenia § 199 písm. a) zák. č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) „Sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.“

18. Podľa ustanovenia § 199 ods. 2 SSP „V konaní podľa tejto hlavy správny súd zohľadňuje špecifické potreby vychádzajúce zo zdravotného stavu a sociálneho postavenia účastníka konania - fyzickej osoby a poskytuje jej poučenie o jej procesných právach a povinnostiach.“

19. Podľa ustanovenia § 199 ods. 3 SSP „Ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie v sociálnych veciach ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.“

20. Podľa § 202 ods. 2 SSP „Správnu žalobu fyzickej osoby správny súd posudzuje neformálne. Ak je žalobcom právnická osoba, správna žaloba musí obsahovať všetky náležitosti uvedené v odseku 1 a § 182 ods. 1.“

21. Podľa § 203 ods. 1 SSP „Rozsah správnej žaloby fyzickej osoby a jej dôvody možno zmeniť alebo doplniť až do rozhodnutia správneho súdu.“

22. Podľa § 203 ods. 2 SSP „Pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi.“

23. Správny súd v Bratislave (ďalej len „správny súd“ alebo „súd“) ako vecne a miestne príslušný (§ 10 a § 13 ods. 3 SSP) po preskúmaní administratívneho spisu, napadnutého rozhodnutia a postupu žalovanej dospel k záveru, že žaloba je dôvodná a napadnuté rozhodnutie, ako aj prvostupňové rozhodnutie, je potrebné zrušiť v súlade s ustanovením § 191 ods. 1 písm. c) SSP. Správny súd rozhodol vo veci na pojednávaní a rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 25.03.2025 (§ 137 ods. 3 SSP).

VI. Aplikovaná právna úprava

24. Podľa ustanovenia § 4 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom v rozhodnom čase „Zamestnanec na účely nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia a poistenia v nezamestnanosti je fyzická osoba v právnom vzťahu, ktorý jej zakladá právo na pravidelný mesačný príjem podľa § 3 ods. 1 písm. a) a ods. 2 a 3, okrem fyzickej osoby v právnom vzťahu na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru a žiaka strednej školy a študenta vysokej školy pri praktickom vyučovaní v období odbornej (výrobnej) praxe.“

25. Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 písm. a) zákona o sociálnom poistení v znení účinnom v rozhodnom čase „Zárobková činnosť podľa tohto zákona je, ak osobitný predpis alebo medzinárodná zmluva, ktorá má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, neustanovuje inak, činnosť vyplývajúca z právneho vzťahu, ktorý zakladá právo na príjem zo závislej činnosti podľa osobitného predpisu, okrem nepeňažného príjmu z predchádzajúceho právneho vzťahu, ktorý zakladal právo na príjem zo závislej činnosti podľa osobitného predpisu, poskytnutého z prostriedkov sociálneho fondu.“

26. Podľa § 263 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnom poistení „Prijemca dávky je povinný vrátiť dávku alebo jej časť odo dňa, od ktorého mu nepatrila alebo nepatrila v poskytovanej sume, ak prijímal dávku alebo jej časť, hoci vedel alebo musel z okolností predpokladať, že sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila.“

27. Podľa § 293bt ods. 2 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom v rozhodnom čase „Nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku poistenca, ktorému bol priznaný predčasný starobný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2010 a ktorému po 31. decembri 2010 vznikne dôchodkové poistenie zamestnanca alebo povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnnej osoby pred dovŕšením dôchodkového veku, sa posudzuje a jeho suma sa určuje za obdobie tohto dôchodkového poistenia podľa zákona účinného od 1. januára 2011.“

28. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 595/2003 Z. z. „Príjmami zo závislej činnosti sú

a) príjmy zo súčasného alebo z predchádzajúceho pracovnoprávneho vzťahu, služobného pomeru, štátnozamestnaneckého pomeru alebo členského pomeru, alebo z obdobného vzťahu, v ktorom je daňovník pri výkone práce pre platiteľa príjmu povinný dodržiavať pokyny alebo príkazy platiteľa príjmu, ako aj príjmy za prácu žiakov a študentov v rámci praktického vyučovania,

b) príjmy za prácu likvidátorov, prokuristov, nútených správcov, členov družstiev, spoločníkov a konateľov spoločností s ručením obmedzeným a komanditistov komanditných spoločností, a to aj keď nie sú povinní pri výkone práce pre družstvo alebo pre spoločnosť dodržiavať príkazy inej osoby,

c) platy a funkčné príplatky ústavných činiteľov Slovenskej republiky, verejného ochrancu práv, poslancov Európskeho parlamentu, ktorí boli zvolení na území Slovenskej republiky, prokurátorov Slovenskej republiky a vedúcich ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky ustanovené osobitnými predpismi,

d) odmeny za výkon funkcie v štátnych orgánoch, v orgánoch územnej samosprávy a v orgánoch iných právnických osôb alebo spoločnostiach, ak nejde o príjmy podľa písmena a) alebo písmena b), alebo odmeny za výkon funkcie, ak nejde o príjmy uvedené v písmenách a), b) a g),

e) odmeny obvinených vo väzbe a odmeny odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody poskytované podľa osobitného predpisu,

f) príjmy z prostriedkov sociálneho fondu poskytované podľa osobitného predpisu,

g) príjmy plynúce v súvislosti s minulým, súčasným alebo budúcim výkonom závislej činnosti alebo funkcie bez ohľadu na to, či daňovník pre platiteľa príjmu skutočne vykonával, vykonáva alebo bude vykonávať túto závislú činnosť alebo funkciu,

h) obslužné,

i) vrátené poistné zo zaplateného poistného na verejné zdravotné poistenie, sociálne poistenie a sociálne zabezpečenie, o ktoré si daňovník znížil podľa odseku 8 v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach príjmy zo závislej činnosti.

29. Podľa § 22a ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. „Osobitné postavenie hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, štruktúru a postavenie jeho orgánov upravuje osobitný zákon.“

30. Podľa § 7 ods. písm. b) zákona č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave v znení účinnom v rozhodnom čase (ďalej len „zákon č. 377/1990 Zb.“) „Orgánmi miestneho zastupiteľstva sú komisie.“

31. Podľa § 15 ods. 2 písm. n) zákona č. 377/1990 Zb. „Miestnemu zastupiteľstvu je vyhradené schvaľovať poriadok odmeňovania poslancov a členov komisií.“

VII. Právne posúdenie vecí správnym súdom

32. Správny súd uvádza, že s odkazom na zákon č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o správnych súdoch“) bol zriadený aj Správny súd v Bratislave. Podľa § 3 ods. 1 zákona o správnych súdoch správne súdy začnú svoju činnosť 1. júna 2023. V zmysle § 3 ods. 3 písm. b) zákona o správnych súdoch prešla právomoc z Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre a Krajského súdu v Trnave na Správny súd v Bratislave. Predmetná právna vec tak prešla na Správny súd v Bratislave a bola pridelená náhodným výberom do samosudcovského oddelenia 13Sa a následne v dôsledku personálnej zmeny obsadenia súdu sudcami bola dňa 21. mája 2024 náhodným výberom pridelená do samosudcovského oddelenia 19Sa.

33. Správny súd v prvom rade posudzoval, či boli splnené podmienky konania a dospel k záveru, že žaloba bola podaná včas (§ 181 ods. 1 SSP), oprávnenou osobou (§ 171 ods. 1 SSP) a je prípustná (najmä § 6 a 7 SSP).

34. Súd napadnuté rozhodnutie preskúmal v medziach žalobných bodov, berúc do úvahy aj neviazanosť súdu žalobnými bodmi (§ 203 ods. 2 SSP), vrátane konania, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, pričom vychádzal zo skutkového a právneho stavu, ktorý tu bol v čase právoplatnosti rozhodnutia žalovanej (§ 119 a § 135 ods. 1 v spojení s ustanovením § 493e SSP). Pri zisťovaní skutkového stavu správny súd vychádzal zo žalovanou predloženého administratívneho spisu.

35. Žalobca na pojednávaní dňa 25.03.2025 uviedol, že sa pridrižiava podanej žaloby a svojich doterajších vyjadrení vo veci. V prvom rade poukázal na to, že rozhodnutie žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa XX.XX.XXXX bol rozsudkom krajského súdu zrušené a rozhodnutie preskúmané v tomto konaní je v zásade totožné s uvedeným zrušeným rozhodnutím. Nemal vedomosť o tom, že bol zvolený za člena Komisie, nevedel o podaní prihlášky zo strany mestskej časti z tohto dôvodu na dôchodkové poistenie ani o svojej oznamovacej povinnosti voči žalovanej. Zasadnutí Komisie sa nezúčastňoval ani nemal s mestskou časťou podpísanú žiadnu pracovnú zmluvu. V správnom konaní malo byť preukázané, že o poberaní dávky neprávom vedel alebo mal vedieť a zároveň samotná žalovaná mala po podaní prihlášky na dôchodkové poistenie zastaviť vyplácanie predčasného starobného dôchodku. Ostatným poistencom v obdobnej situácii bolo vyplácanie predčasného starobného dôchodku žalovanou zastavené. Chyba nastala v jej informačnom systéme, o čom má žalobca dôkaz. Odmenu za výkon činnosti člena Komisie dostal, ale mestskej časti ju vrátil. Pohľadávku žalovanej považuje za premičanú. Osobný dotazník, na ktorý poukazuje žalovaná a ktorý sa nachádza v administratívnom spise, nie je oficiálnym tlačivom „Osobný dotazník pre zamestnanca“. Zástupkyňa žalovanej na pojednávaní poukázala na argumentáciu uvedenú v odôvodnení napadnutého rozhodnutia a vo vyjadrení k žalobe. Poukázala na list Mestskej časti Bratislava – Karlova Ves č. KV/PAM/2573/2013/16858/ZK zo dňa 20.11.2013, z ktorého vyplýva, že žalobca bol zvolený ako neposlanec za člena Komisie a od 15.06.2011 do 31.01.2013 bol prihlásený ako zamestnanec s nepravidelným príjmom, bol dôchodkovo poistený a opakovane dostal za výkon činnosti člena Komisie odmenu s poukazom na Pravidlá odmeňovania. Skutočnosť, že na strane žalovanej nastal problém s informačným systémom v prípade žalobcu nezbavuje žalobcu zodpovednosti za splnenie povinnosti podľa § 227 ods. 3 zákona o sociálnom poistení. Uviedla, že nemá vedomosť o tom, že by boli poistenci v súvislosti s novelou zákona o sociálnom poistení účinnou od 01.01.2011 individuálne informovaní o možnosti rozhodnúť sa medzi

poberaním predčasného starobného dôchodku a príjmom zo závislej činnosti patriacim do kategórie tzv. nepravidelných príjmov. Nemala ani informáciu o tom, či sa bezprostredne pozastavovalo vyplácanie predčasných starobných dôchodkov v obdobných prípadoch. Poukázala aj na vyjadrenie žalovanej zo dňa 25.10.2018, doručené súdu v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 10Sd/236/2013, ktoré sa nachádza v administratívnom spise.

36. Predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie žalovanej, ktorým žalovaná v celom rozsahu zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila zmenové rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa, ktorým uložil žalobcovi povinnosť vrátiť neprávom vyplatený predčasný starobný dôchodok za dobu od 18.06.2011 do 31.01.2013 v celkovej sume 8 934,64 EUR do 30 dní od doručenia rozhodnutia. Žalobca namietal nezákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovanej z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, z dôvodu nedostatočného zistenia skutkového stavu veci, z dôvodu rozporu skutkového stavu, ktorý vzal správny orgán za základ svojho rozhodnutia s obsahom administratívneho spisu a z dôvodu, že žalovaná sa v rozhodnutí nevypracovala dostatočne s námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní.

37. Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že žalobcovi bol priznaný právoplatným rozhodnutím žalovanej č. XXX XXX XXXX zo dňa XX.XX.XXXX predčasný starobný dôchodok od 09.11.2007. Spornou bola skutočnosť, či sa žalobca stal členom Komisie a ak áno, či mu na základe tejto skutočnosti v spojení s odmenou, ktorá bola žalobcovi v súvislosti s výkonom činnosti člena Komisie vyplácaná, vzniklo žalobcovi povinné dôchodkové poistenie podľa § 4 v spojení s § 293bt ods. 2 zákona o sociálnom poistení. V nadväznosti na uvedené bolo sporným, či žalobcovi zanikol nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku a či bol povinný podľa napadnutého rozhodnutia vrátiť dávky, ktoré mu boli vyplatené neprávom.

38. Žalobca v prvom rade poukazoval na to, že o povinnosti vrátiť neprávom vyplatené dávky bolo už rozhodnuté rozhodnutím žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa XX.XX.XXXX, ktoré žalobca napadol opravným prostriedkom a ktoré Krajský súd v Bratislave rozsudkom, č. k. 10Sd/236/2013-131 zo dňa 28.01.2020, zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. c) a d) OSP a vec vrátil Sociálnej poisťovni, ústredie na ďalšie konanie. Správny súd zistil, že žalovaná vyjadrením zo dňa 25.10.2018 v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 10Sd/236/2013 informovala súd o vydaní rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X zo dňa XX.XX.XXXX (zmenové rozhodnutie), pričom vo vyjadrení uviedla, že týmto rozhodnutím bolo zmenené rozhodnutie napadnuté v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 10Sd/236/2013 a že proti tomuto zmenovému rozhodnutiu podal žalobca odvolanie. Krajský súd však na uvedené vyjadrenie žalovanej nereflektoval.

39. Vychádzajúc z uvedených skutočností správny súd v preskúmvanej veci dospel k záveru, že v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 10Sd/236/2013 došlo k pochybeniu, keď krajský súd pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X zo dňa XX.XX.XXXX neprihliadol na zmenové rozhodnutie, ktoré bolo vydané viac ako rok pred rozhodnutím súdu vo veci samej, pričom krajský súd bol o vydaní zmenového rozhodnutia a o podaní odvolania proti nemu žalovanou informovaný. Správny súd sa nestotožňuje s názorom krajského súdu uvedenom v odôvodnení rozsudku, že od účinnosti SSP, podľa ktorého sú všetky vydané rozhodnutia od 01.07.2016 dvojstupňové, súd nemôže v tomto konaní preskúmať rozhodnutia, ktoré sú dvojstupňové, aj s ohľadom na poučenie v týchto rozhodnutiach, kde sa už opravné prostriedky nepodávajú na súd, ale v poučení uvedenému správneho orgánu.

40. Právne názory na otázku, akým spôsobom majú byť posudzované zmenové rozhodnutia vydané po účinnosti Správneho súdneho poriadku, nie sú jednotné (v otázke, či o odvolaní proti nim má rozhodovať generálny riaditeľ žalovanej alebo súd), ale zhodujú sa v tom, že je potrebné pôvodné rozhodnutie posudzovať s prihliadnutím na tieto zmenové rozhodnutia. Tu správny súd poukazuje napríklad na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 7 So/7/2018 zo 04.12.2018, v ktorom najvyšší súd uvádza: „V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na už vyššie citované ustanovenie § 293db ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., podľa ktorého konanie o opravnom prostriedku začaté pred 1. júlom 2016 sa dokončí podľa predpisov účinných do 30. júna 2016. Je nesporné, že v predmetnej veci konanie začalo podľa predpisov účinných do 30. júna 2016, a preto aj na vydané rozhodnutie z 19. júna 2017 sa mal vzťahovať právny režim účinný do 30. júna 2016, a to bez ohľadu na dátum jeho vydania ako aj to, že odporkyňa v rozhodnutí účastníka správneho konania nesprávne poučila o možnosti podať v lehote 30 dní od jeho doručenia odvolanie. Možno teda uzavrieť, že ak konanie

o opravnom prostriedku začalo podľa predpisov účinných do 30. júna 2016, potom v takom režime treba posudzovať všetky nadväzujúce rozhodnutia odporkyne vydané v rámci tohto konania bez ohľadu na dátum ich vydania. Z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že „Súd pri preskúmaní rozhodnutia orgánu sociálneho poistenia rozhoduje o zákonomnom nároku na dávku dôchodkového poistenia na základe skutkového stavu veci (§ 153 ods. 1 v spojení § 246s OSP). Ak v priebehu konania o preskúmanie rozhodnutia o dôchodku orgán sociálneho poistenia vydal ďalšie rozhodnutie, týkajúce sa nároku na niektorú z dôchodkových dávok, je povinnosťou súdu posúdiť aj jeho zákonnosť, pokiaľ z neho nie je zrejmé, že sa stalo už len samo predmetom konania a nahradilo v plnom rozsahu predtým vydané rozhodnutie. O takomto novom vydanom rozhodnutí treba rozhodnúť popri predošlom a pokiaľ ho zmeňuje, v spojení s ním, lebo sa týka takisto vyplývajúceho zo spoločného základu a ohľadne ktorého bol podaný opravný prostriedok. Obdobne treba postupovať aj v prípade, keď odporkyňa v priebehu konania o nároku na niektorú z dávok vydá viacero rozhodnutí“ (napríklad uznesenie z 31. marca 2009, sp. zn. 7So/121/2008).“ Príkladom iného právneho prístupu je uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 9So/18/2017 zo dňa 27.02.2019, v ktorom najvyšší súd uviedol, že krajský súd je povinný postúpiť odvolania proti prvostupňovým zmenovým správny rozhodnutiam generálnemu riaditeľovi žalovanej Sociálnej poisťovne na rozhodnutí o odvolaní, súdne konanie na tento čas prerušiť a následne prihladiť na výsledok týchto odvolacích konaní, keď vo veci bude rozhodovať.

41. Súdne konanie o preskúmanie rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X zo dňa XX.XX.XXXX bolo právoplatne ukončené a uvedené rozhodnutie žalovanej bolo súdom zrušené z dôvodu podľa § 250j ods. 2 písm. c) a d) OSP (teda rozsudkom, proti ktorému nie je prípustné odvolanie - § 250s druhá veta OSP). Krajský súd neprihladol na zmenové rozhodnutie a zrušil pôvodné rozhodnutie práve z dôvodu, ktorý už bol v administratívnom konaní odstránený a pre ktorý bolo vydané zmenové rozhodnutie. Správny orgán prvého stupňa následne konanie na základe zrušujúceho rozsudku súdu prerušil do skončenia aktuálne vedeného súdneho konania, v ktorom je preskúmané napadnuté rozhodnutie. Keďže pochybenie krajského súdu nie je možné odstrániť v tomto konaní a o napadnutom rozhodnutí nebolo v predchádzajúcom súdnom konaní rozhodnuté, pričom sa stalo už len samo predmetom konania a nahradilo v plnom rozsahu predtým vydané rozhodnutie, správny súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je potrebné preskúmať a o správnej žalobe podanej proti napadnutému rozhodnutiu, ktorým bolo potvrdené zmenové rozhodnutie, meritórne rozhodnúť.

42. V procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozhodnutia správny súd vychádzal z nasledujúcich skutkových zistení vyplývajúcich administratívneho spisu žalovanej.

43. Žiadosťou zo dňa 09.11.2007 požiadal sťažovateľ o predčasný starobný dôchodok s dátumom jeho priznania od 01.10.2007. Rozhodnutím zo dňa 12.12.2007 (v administratívnom spise sa nachádza kópia rozhodnutia bez preukázania doručenia a bez vyznačenia právoplatnosti) bol sťažovateľovi od 09.11.2007 priznaný predčasný starobný dôchodok. V administratívnom spise sa nachádza poučenie adresované žalobcovi o povinnosti oznámiť zmenu skutočností rozhodných pre nárok na predčasný starobný dôchodok a jeho výplatu v rámci dokumentu „Poukazovanie dôchodkových dávok na účet dôchodcu v banke“, ktoré je pripojené k žiadosti o dôchodok a podpísané žalobcom.

44. V prvom rade bolo potrebné vyriešiť právnu otázku, či žalobcovi vzniklo dôchodkové poistenie zamestnanca po 31.12.2010 a v tejto súvislosti posúdiť nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku žalobcovi podľa ustanovenia § 293bt ods. 2 zákona o sociálnom poistení.

45. Podmienky nároku na predčasný starobný dôchodok upravuje § 67 zákona o sociálnom poistení, a to tak vznik nároku na dávku, ako aj vznik nároku na výplatu predmetnej dávky. Podľa ustanovenia § 67 ods. 5 zákona o sociálnom poistení nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku zaniká odo dňa jeho splátky splatnej po dni vzniku dôchodkového poistenia zamestnanca alebo povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnnej osoby a opätovne vzniká odo dňa nasledujúceho po dni zániku tohto dôchodkového poistenia. Kto je považovaný za zamestnanca na účely dôchodkového poistenia je vymedzené v § 4 zákona o sociálnom poistení. Nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku opätovne vzniká odo dňa nasledujúceho po dni zániku dôchodkového poistenia zamestnanca alebo povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnnej osoby alebo odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom fyzická osoba prestala byť považovaná na účely dôchodkového poistenia za zamestnanca.

46. V prípade žalobcu boli splnené podmienky pre trvanie nároku na predčasný starobný dôchodok a sporným bol zánik nároku na výplatu predčasného starobného dôchodku v súvislosti so vznikom dôchodkového poistenia zamestnanca. Žalobca namietal zákonnosť uloženia povinnosti vrátiť neprávom vyplatenú dávku z dôvodu, že ako poistenec bol mestskou časťou Bratislava – Karlova Ves prihlásený na dôchodkové poistenie bez jeho vedomia, počas prihlásenia na dôchodkové poistenie neodviedol žiadne poistné a nemal z výkonu funkcie člena Komisie žiadny príjem (odmenu), keďže vyplatenú odmenu v celkovej výške 75 EUR mestskej časti vrátil, o čom svedčí potvrdenie mestskej časti zo dňa 16.01.2014.

47. Mestská časť Bratislava - Karlova Ves v liste adresovanom žalovanej zo dňa 20.11.2013 potvrdila, že v § 11 Pravidiel odmeňovania je upravené odmeňovanie členov komisií – neposancov a že Pravidlá odmeňovania neupravujú možnosť vyhlásiť, že mandát poslanca bude vykonávaný bez odmeny. V tomto liste tiež uviedla, že žalobca bol zvolený tamajším zastupiteľstvom ako neposlanec do Komisie, bol ako zamestnanec s nepravidelným príjmom prihlásený do Sociálnej poisťovne od 15.06.2011 do 31.01.2013 dostal za výkon činnosti člena Komisie odmenu, a to v 12/2011 vo výške 16 EUR, v 9/2012 vo výške 35 EUR a v 12/12 vo výške 24 EUR.

48. Žalovaná v odôvodnení napadnutého rozhodnutia odkazuje na ustanovenie § 11 ods. 4 písm. n) zákona č. 369/1990 Zb. Žalovaná však opomenula, že osobitné postavenie hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, štruktúru a postavenie jeho orgánov upravuje podľa § 22a zákona č. 369/1990 Zb. osobitný zákon, ktorým je zákon č. 377/1990 Zb. Aj tento však, obdobne ako zákon č. 369/1990 Zb., v ustanovení § 7 ods. 2 písm. b) uvádza, že orgánmi miestneho zastupiteľstva sú komisie. Podľa ustanovenia § 15 ods. 2 písm. n) zákona č. 377/1990 Zb. miestnemu zastupiteľstvu je vyhradené schvaľovať poriadok odmeňovania poslancov a členov komisií. Vychádzajúc z uvedenej právnej úpravy je možné Komisiu považovať za orgán územnej samosprávy. Podľa ustanovenia § 5 ods. 1 písm. d) príjmami zo závislej činnosti sú odmeny za výkon funkcie v štátnych orgánoch, v orgánoch územnej samosprávy a v orgánoch iných právnických osôb alebo spoločenstiev, ak nejde o príjmy podľa písmena a) alebo písmena b), alebo odmeny za výkon funkcie, ak nejde o príjmy uvedené v písmenách a), b) a g).

49. Na základe vyššie vedených skutočností podľa § 293bt ods. 2 zákona o sociálnom poistení a § 5 ods. 1 písm. d) zákona č. 595/2003 Z. z. je možno žalobcu počas doby, keď bol členom Komisie a za výkon tejto funkcie dostával odmenu, považovať za zamestnanca na účely dôchodkového poistenia. Správny súd konštatuje, že žalobca sa stal po 31.12.2010 členom finančnej a podnikateľskej komisie mestskej časti Bratislava – Karlova Ves (ako neposlanec), a to na základe Uznesenia č. 71/2011 Miestneho zastupiteľstva Mestskej časti Bratislava – Karlova Ves zo dňa 10.05.2011. Žalobca zároveň v rozhodnom období nespĺňal podmienku dovŕšenia dôchodkového veku, ktorý dovŕšil dňa 07.03.2014.

50. Pokiaľ žalobca uvádzal, že vyplatené odmeny za výkon funkcie člena Komisie vrátil mestskej časti, správny súd uvádza, že pre zánik nároku na výplatu predčasného starobného dôchodku nie je rozhodujúce, pokiaľ mal ako člen Komisie nárok na odmenu za výkon tejto činnosti, v akej výške odmenu popri dôchodkovej dávke z titulu výkonu funkcie člena Komisie poberal a či ju následne vrátil, ale to, že mu vzniklo povinné dôchodkové poistenie zamestnanca po 31.12.2010. Žalobca tiež tvrdil, že o svojom zvolení za člena Komisie nevedel a zasadnutí Komisie sa nezúčastňoval. Uvedené tvrdenie je v rozpore s listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v administratívnom spise, konkrétne s kópiami prezenčných listín zo zasadnutia Komisie zo dňa 08.12.2011, 19.01.2012, 08.03.2012 a 07.06.2012, na ktorých je účasť žalobcu potvrdená jeho podpisom.

51. Účastníci konania poukazovali aj na dokument nachádzajúci sa v administratívnom spise označený ako „Osobný dotazník“ zo dňa 26.05.2011, v ktorom sa nachádzajú údaje žalobcu vrátane informácie o bankovom účte, na ktorý má byť zasielaná odmena. Žalobca tvrdil, že uvedený dotazník bol vyplnený v súvislosti s jeho publikačnou činnosťou pre mestskú časť Bratislava – Karlova ves. Žalovaná tvrdila, že tento dokument potvrdzuje, že žalobca ho vyplnil v súvislosti s výkonom činnosti v Komisii, a preto musel vedieť, že za výkon činnosti mu patrí odmena a je považovaný za účely dôchodkového poistenia za zamestnanca s nepravidelným príjmom. Z administratívneho spisu nie je zrejmé, za akým účelom bol uvedený dotazník vyplnený (hoci z hľadiska dátumu jeho vyplnenia by bolo možné predpokladať, že išlo o dotazník v súvislosti s výkonom činnosti člena Komisie), a preto nie je možné jednoznačne konštatovať, že táto listina osvedčuje vedomosť žalobcu o vzniku statusu zamestnanca na účely dôchodkového poistenia podľa zákona o sociálnom poistení.

52. Žalobca tiež namietal premlčanie nároku žalovanej na vrátenie neprávom vyplatenej dávky odkazujúc na predpisy občianskeho práva. Správny súd dáva žalobcovi do pozornosti osobitné ustanovenie § 236 ods. 3 zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého sa právo na vrátenie dávky poskytnutej neprávom alebo v nesprávnej sume sa premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, keď Sociálna poisťovňa túto skutočnosť zistila, najneskôr uplynutím desiatich rokov odo dňa, za ktorý sa dávka vyplatila. Tieto lehoty neplynú počas konania o opravnom prostriedku, počas výkonu rozhodnutia alebo ak sa na úhradu preplatku vykonávajú zrážky z dávky. Námietku premlčania preto správny súd vyhodnotil ako nedôvodnú.

53. Žalovaná napadnutým rozhodnutím uložila žalobcovi vo výroku preskúmaného rozhodnutia povinnosť vrátiť mu nepatriacu dávku podľa § 236 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnom poistení. Podľa tohto ustanovenia v prípade, ak dávka jeho príjemcovi vôbec nepatrila, je tento povinný dávku vrátiť odo dňa, od ktorého mu nepatrila, ak dávku prijal, hoci vedel alebo z okolností musel predpokladať, že sa mu vyplatila neprávom. Skutková podstata podľa § 236 ods. 1 písm. b) je založená na subjektívnej zodpovednosti, keďže sa pre jej naplnenie vyžaduje určitá miera zavinenia (rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR, sp. zn. 7Ssk/32/2024 zo dňa 29.01.2025, bod 22. odôvodnenia). V odôvodnení napadnutého rozhodnutia žalovaná uviedla, že žalobca musel na základe skutočnosti, že (i) bol delegovaný za člena Komisie, (ii) vyplnením dotazníka, v ktorom uviedol číslo jeho bankového účtu, na ktorý mu mala byť zasielaná odmena a (iii) z verejne dostupných informácií uvedených na internetovej stránke žalovanej vedieť, že mu vzniklo právo na nepravdivý príjem, čím sa stal zamestnancom na účely dôchodkového poistenia.

54. Pokiaľ ide o naplnenie skutkovej podstaty podľa vyššie citovaného § 236 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnom poistení, pri tejto skutkovej podstate je chránený príjemca, ktorý dávku prijímal v dobrej viere, že mu patrí. Žalovaná musí mať preukázané, že príjemca vedel alebo musel z okolností predpokladať, že dávka sa vyplatila neprávom (rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR, sp. zn. 7Ssk/32/2024 zo dňa 29.01.2025, bod 23. odôvodnenia). Žalovaná uloženie povinnosti vrátiť vyplatenú dávku podľa tejto skutkovej podstaty odôvodnila tým, že žalobca musel priznanie dávky neprávom predpokladať, keďže bol členom Komisie, za výkon funkcie v ktorej dostával odmenu, a žalovaná predpokladala jeho vedomosť o informáciách, týkajúcich sa tejto veci, zverejnených na jej internetovej stránke. Vychádzajúc aj z aktuálnej judikatúry kasačného súdu sa správny súd s týmto názorom žalovanej nestotožňuje, keďže ide o všeobecnú formuláciu a v konaní nebolo preukázané, že žalobcovi boli konkrétne vysvetlené všetky podmienky (aj negatívne) zániku nároku na výplatu predčasného starobného dôchodku v prípade, ak nadobudol právo na vyplácanie nepravdivého príjmu za výkon činnosti, ktorá sa pokladá za závislú činnosť podľa osobitného zákona, na ktorý zákon o sociálnom poistení v tomto prípade odkazuje, a to § 5 ods. 1 písm. a) až h) zákona č. 595/2003 Z. z. Skutočnosť, že v prípade žalobcu došlo na strane žalovanej k ojedinelému zlyhaniu informačného systému, keď nebola z jej strany zaregistrovaná mestskou časťou Bratislava – Karlova ves riadne podaná prihláška žalobcu na povinné dôchodkové poistenie, nemôže byť pripísaná na vrub žalobcovi.

55. Žalovaná namietala, že žalobca si nespĺnil oznamovaciu povinnosť podľa § 227 ods. 3 zákona o sociálnom poistení a neoznámil, že mu vzniklo povinné dôchodkové poistenie. Uvedená argumentácia žalovanej je zmätočná, keďže k vydaniu zmenového rozhodnutia došlo práve z dôvodu, že na základe doplneného dokazovania bolo zistené, že ohlasovacia povinnosť týkajúca sa vzniku povinného dôchodkového poistenia žalobcu bola riadne splnená, ale nebola pre ojedinelú chybu v informačnom systéme žalovanej zaznamenaná. Žalovaná preto zmenila pôvodné rozhodnutie zo dňa 17.04.2013 vydané na základe § 236 ods. 1 písm. a) a b) zákona o sociálnom poistení a preskúmané rozhodnutia sa opierajú už iba o dôvod podľa ustanovenia § 236 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnom poistení, to znamená, že bol vypustený dôvod „nesplnenia povinnosti uloženej zákonom o sociálnom poistení.“ Okrem toho z protokolu č. XXX-XXXXXXXXXX-XXXX/XX o vykonaní kontroly odvodu poisteného na sociálne poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové poistenie vo veci žalobcu za obdobie od 15.06.2011 do 31.01.2013, kontrola vykonaná v dňoch 21.11.2014 – 10.12.2014, vyplýva, že mestská časť Bratislava – Karlova Ves riadne za žalobcu v kontrolovanom období odvádzal poistné na sociálne poistenie, s výnimkou sumy 4,72 EUR, ktorá bola vyhodnotená ako zaplatená bez právneho dôvodu. Žalovaná preto aj na základe vykonaných odvodov poistného musela mať vedomosť o tom, že žalobca bol v období od 15.06.2011 do 31.01.2013 prihlásený ako poistenec na povinné dôchodkové poistenie a že došlo v prípade žalobcu došlo k zániku nároku na výplatu predčasného starobného dôchodku.

56. V konaní nebolo preukázané, že by bol žalobca žalovanou poučený o tom, že výplata dávky by mu nepatriła v prípade vzniku povinného dôchodkového poistenia zamestnanca. Žalovaná poukazovala na už neplatné ustanovenie § 2 zákona č. 1/1993 Z. z. (ktorý bol zrušený zákonom č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov; správne mal byť uvedený odkaz na § 15 zákona č. 400/2015 Z. z.), týkajúce sa všeobecnej znalosti všetkého, čo bolo vyhlásené v Zbierke zákonov. Aj keď zo samotného zákona o sociálnom poistení podmienky na priznanie a výplatu predčasného starobného dôchodku vyplývajú, len z tohto dôvodu nie je možné vysloviť záver, že žalobca bol pri jeho prijímaní nedobromyseľný. V tomto smere správny súd opätovne odkazuje na rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR, sp. zn. 7Ssk/32/2024 zo dňa 29.01.2025, v ktorom kasačný súd uvádza: „V tejto súvislosti správny súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3So/253/2001 (týkajúci sa obdobného § 107 ods. 1 z. č. 100/1988 Zb.), podľa ktorého tvrdenie odporkyne nie je opodstatnené ani v tom, že s poukazom na § 2 zákona č. 1/1993 Z. z., podľa ktorého platí nevyvrátiteľná domnienka, že všetko, čo bolo v Zbierke zákonov Slovenskej republiky uverejnené, sa dňom uverejnenia stalo známym každému, koho sa týka, a preto musela navrhovateľka predpokladať, že jej dôchodok patril v nižšej sume. Ak by totiž bezvýhradne platil výklad použitý odporkyňou, potom by nemala opodstatnenie ochrana dobromyseľného požívateľa dávky, ktorá je nepochybne v § 107 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. obsiahnutá, lebo pri výklade použitom odporkyňou by žiadny príjemca dávky, ktorá bola vyplatená neprávnom alebo vo vyššej výmere ako patriła, nemohol byť dobromyseľný.“

57. Nemožno preto vyčítať žalobcovi, že mal predpokladať neoprávnené vyplácanie dávky, keď s ohľadom na okolnosti sama žalovaná predčasný starobný dôchodok žalobcovi naďalej vyplácala aj po tom, ako sa žalobca stal povinne dôchodkovo poisteným, čo bolo žalovanej aj riadne oznámené, hoci sa javí, že pre chybu v informačnom systéme žalovanej táto skutočnosť nebola žalovanou reflektovaná.

58. Žalobca tak, ako mu to vytyka napadnuté rozhodnutie, o nesprávnom vyplácaní dávky nevedel a s prihliadnutím na okolnosti prípadu (absencia relevantného poučenia, vyplácanie dávky aj po podaní prihlášky na dôchodkové poistenie zamestnanca) to na základe nich ani nepredpokladal. Právne posúdenie zodpovednosti žalobcu na vrátenie dávky žalovanou je tak nesprávne, čo je dôvod na zrušenia preskúmaného rozhodnutia podľa § 191 ods. 1 písm. c) SSP.

59. V ďalšom konaní žalovaná, pokiaľ dospeje k záveru, že sú splnené predpoklady podľa § 236 ods. 1 písm. b) zákon o sociálnom poistení, musí riadne zistené skutkové okolnosti príliehavo subsumovať pod skutkovú podstatu uvedenú v tomto zákonom ustanovení. Žalovaná sa zároveň dôslednejšie vysporiada s námietkami žalobcu, ktoré uviedol už v priebehu administratívneho konania a ktorým žalovaná v odôvodnení napadnutého a zmenového rozhodnutia nevenovala dostatočnú pozornosť.

60. Na záver považuje správny súd za potrebné poukázať na značnú neprehľadnosť administratívneho spisu predloženého žalovanou, ktorý je v nezviazanej forme, s absentujúcou žurnalizáciou a bez vecného a chronologického zoradenia dokumentácie. V tejto súvislosti, odkazujúc aj na vyššie uvedené rozhodnutie kasačného súdu, sp. zn. sp. zn. 7Ssk/32/2024 zo dňa 29.01.2025 (bod 30. odôvodnenia), dáva správny súd žalovanej do pozornosti judikát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4SŽ/40/1997 uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 66/1998 (cit. „pojmom spis správneho orgánu sa rozumie úplný, žurnalizovaný a originálny spisový materiál správneho orgánu vrátane originálu dokladov o doručení rozhodnutí“) a naň nadväzujúce početné rozhodnutia, napr. 2SŽo/259/2008, 3SŽp/12/2011, 8SŽo/18/2011.

61. O nároku na náhradu trov konania rozhodol správny súd postupom podľa § 175 ods. 1 SSP a s poukazom na výsledok konania podľa § 167 SSP žalobcovi, ktorý mal plný úspech v konaní, priznal právo na ich náhradu v celom rozsahu. O ich výške rozhodne podľa § 175 ods. 2 SSP po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť.

Kasačná sťažnosť musí byť podaná v lehote jedného mesiaca od doručenia tohto rozhodnutia a podáva sa na Správnom súde v Bratislave v počte vyhotovení, zodpovedajúcom počtu účastníkov konania (§ 443 ods. 1 SSP).

Lehota na podanie kasačnej sťažnosti je zachovaná, ak počas nej bola kasačná sťažnosť podaná na kasačnom súde (§ 444 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania (ktorému správne mu súdu je určená, kto ju robí, ktorej veci sa týka a čo ňou sleduje, podpis) uviesť a) označenie napadnutého rozhodnutia, b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“), d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh) (§ 445 ods.1 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu, c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie, e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd, f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo j) podanie bolo nezákonne odmietnuté (§ 440 ods. 1 SSP).

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom (§ 440 ods. 2 SSP).

Kasačná sťažnosť nie je prípustná, a) ak sa opiera o iné dôvody, ako sú uvedené v § 440, b) ak sa opiera o dôvody, ktoré sťažovateľ neuplatnil v konaní pred správnym súdom, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, hoci tak urobiť mohol, c) ak smeruje len proti dôvodom rozhodnutia správneho súdu (§ 439 ods. 3 SSP).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ak ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d), ak je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 SSP).